

а втората група се състои от една страна от околнитъ: Търговище и Разград и, от друга, от: Кърджали, Ардино, Крумовград, Ивайловград и Смолянъ, които сж дали изселници — турци, въ Турция, тъй като голъма част от населението на повечето от тях е турско.

Повечето околии между Дунава и Старопланина показват фактически приръстъ, който малко надвишава 10%. За отбелязване сж, поради по-голъмиятъ фактически приръстъ, околитъ: Орѣхово, (14·8%), Никополъ (17·4%) и Кубратъ (18·7%), въ последнитъ две от които сж оземлени бѣжанци от Западнитъ покрайнини и от Добруджа. Околитъ от Източна България, както и околия Айтосъ, въ които голъма част от населението е турско, поради изселване на част от последното въ Турция, показват фактическо увеличение на населението си значително по-ниско от естественото, а именно от 8 до 12%. Такова фактическо увеличение показват и всички почти околии от Софийска, Пловдивска и Старо-Загорска области, съ изключение на Самоковъ (15·1%), Петричъ (15·2%), Свети-Врачъ (16·4%), Девинъ (13·6%), Пещера (15%) и Пловдивъ (15·7%), които показват значително по-голмо увеличение.

Повече от околнитъ сж най-високъ фактически приръстъ (надъ 16%), както и сж най-високъ естественъ такъвъ, се намиратъ сжщо въ Бургазка област, а именно: Бургазъ селска (17·1%), Ямболъ (17·6%), Поморие (16·8%) и Елхово (16·2%).

Фактическото нарастване на селското население по околии е дадено въ таблица 2 на стр. 21—22. Ние, обаче, нѣма да се спираме специално на тѣзи данни, защото въ повече от околнитъ фактическото нарастване на селското население е близко до онова въ цѣлитъ околии. Ще разгледаме накратко само фактическия приръстъ на населението въ градоветъ.

Нарастването на населението въ градоветъ презъ периода 1927—1934 год. съвсемъ не представлява онази картина, която се очакваше. Предполагаше се, че излъчването, вследствие на голъмата криза въ земедѣлското стопанство, селско население е отишло да увеличи, повече отъ всѣки другъ пжтъ, населението общо на всички градове въ Царството. Даннитъ отъ последното преброяване наистина ни потвърждаватъ факта, че имаме изселване на селско население почти отъ всички околии, обаче фактическото нарастване на много малко градове е по-голмо отъ естественото. Нѣщо повече, както ще видимъ въ следващата глава, 57 града сж загубили и част отъ естествения си приръстъ.

Нека на първо мѣсто да отбележимъ, че, процентно взето, фактическото нарастване въ градоветъ (13·5%), въ противоположност на естественото, е по-голмо отъ фактическото нарастване въ селата (10·5%), нѣщо, което се вижда отъ таблици 2 и 3 на стр. 20—24. Разликата между фактическия приръстъ на населението въ градоветъ и селата би била още

по-голма, ако населенитъ мѣста, които образуватъ близкитъ преградия на столицата, не се числѣха къмъ Софийска селска околия. Както се вижда отъ таблица 2 на стр. 21—22, предградията на столицата: Княжево, Красносело, Малашевци, Надежда, Орландовци и Слатина показватъ презъ периода 1927—1934 г. едно силно развитие. Въ края на 1926 год. тѣ сж имали население общо 19,899 души, а на 31. XII. 1934 год. — 41,957 души, т. е. констатира се едно фактическо увеличение отъ 22,058 души или 110·8%. Ако приемемъ това население за част отъ София, то фактическото нарастване на градоветъ се повишава на 15·2%, а онова на селата се намалява на 10·1%.

Отъ прегледа на числата, които даватъ фактическото нарастване на населението въ градоветъ (гл. таблица 3 на стр. 23—24) констатираме, че населението на Столицата се е увеличило съ 74,974 души или 35·2% спрямо населението ѝ въ края на 1926 год. Заедно съ предградията, тя се увеличила съ 97,032 души или съ 41·7%. Това е най-голъмия фактически приръстъ, който се констатира до сега за населението на София и предградията ѝ. Подиръ София следва Пловдивъ, съ фактически приръстъ 15,830 души или 18·7%. Следъ това, отъ градоветъ съ население надъ 30 хиляди жители, се редуватъ: Варна — съ фактически приръстъ 9,620 души или 15·9%, Бургазъ — съ 4,942 души или 15·9% и Плъвенъ — съ 2,989 души или 10·4%. Русе ни показва единъ сравнително по-нискъ фактически приръстъ — 3,600 души или 7·9%. Отъ градоветъ съ население надъ 20 хил. души по-голъмъ фактически приръстъ иматъ: Ямболъ — 2,088 души или 9·1% и Пазарджикъ — 1,809 души или 8·4%. Като градове съ най-малко фактическо нарастване отъ тази категория трѣбва да отбележимъ: Хасково (1·4%), Шуменъ (2·4%) и Ст. Загора (3·1%).

Разглеждайки градоветъ съ население отъ 10 до 20 хиляди жители, констатираме най-високъ фактически приръстъ въ Казанлъкъ — 3499 души или 30·2%, Перникъ — 3681 души или съ 29·9%, Габрово — 2566 души или съ 22·7%. Тѣзи градове привличатъ емигриращето население, поради значителното си индустриално развитие презъ разглеждания периодъ. Само градъ Търговище показва слабо фактическо намаление на населението си (— 0·7%).

Между градоветъ съ население отъ 5 до 10 хиляди жители най-голъмъ фактически приръстъ иматъ: Елхово (26·3%), Неврокопъ (23·7%), Кърджали (20·4%) и Поморие (17·4%). Петъ града отъ тази категория иматъ фактическо намаление на населението си: Радомиръ (—11·3%), Лѣсковецъ (—8%), Севлиево (—2·6%), Нова-Загора (—2·2%) и Кула (—1·7%). Най-малкъ фактически приръстъ отъ сжщата категория градове показватъ: Горна-Орѣховица (1·1%), Никополъ (1·6%), Берковица (2·3%), Айтосъ (2·5%), и т. н.